

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

باسمه تعالی
تاییدیه اعضای هیات داوران حاضر در جلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد

اعضای هیات داوران نسخه نهایی پایان نامه آقای جمال گدخدایور تحت عنوان: تحلیل وجود محمولی در منطق آزاد را از نظر فرم و محتوی بررسی نموده و پذیرش آنرا برای تکمیل درجه کارشناسی ارشد تایید می کنند.

اعضای هیات داوران	نام و نام خانوادگی	رتبه علمی	امضاء
۱- استاد راهنما	دکتر لطف الله نبوی	دانشیار	
۲- استاد مشاور	دکتر داود حسینی	استادیار	
۳- استاد ناظر (داخلی)	دکتر سید محمد علی حجتی	دانشیار	
۴- استاد ناظر (خارجی)	دکتر فرشته نیاتی	استادیار	
۵- نماینده شورای تحصیلات تکمیلی	دکتر سید محمد علی حجتی	دانشیار	

آیین‌نامه حق مالکیت مادی و معنوی در مورد نتایج پژوهش‌های علمی دانشگاه تربیت مدرس

مقدمه: با عنایت به سیاست‌های پژوهشی و فناوری دانشگاه در راستای تحقق عدالت و کرامت انسانها که لازمه شکوفایی علمی و فنی است و رعایت حقوق مادی و معنوی دانشگاه و پژوهشگران، لازم است اعضای هیأت علمی، دانشجویان، دانش‌آموختگان و دیگر همکاران طرح، در مورد نتایج پژوهش‌های علمی که تحت عناوین پایان‌نامه، رساله و طرح‌های تحقیقاتی یا هماهنگی دانشگاه انجام شده است، موارد زیر را رعایت نمایند:

ماده ۱- حق نشر و تکثیر پایان‌نامه/ رساله و درآمدهای حاصل از آنها متعلق به دانشگاه می باشد ولی حقوق معنوی پدید آورندگان محفوظ خواهد بود.

ماده ۲- انتشار مقاله یا مقالات مستخرج از پایان‌نامه/ رساله به صورت چاپ در نشریات علمی و یا ارائه در مجامع علمی باید به نام دانشگاه بوده و یا تایید استاد راهنمای اصلی، یکی از اساتید راهنما، مشاور و یا دانشجو مسئول مکاتبات مقاله باشد. ولی مسئولیت علمی مقاله مستخرج از پایان‌نامه و رساله به عهده اساتید راهنما و دانشجو می باشد.

تیسره: در مقالاتی که پس از دانش‌آموختگی بصورت ترکیبی از اطلاعات جدید و نتایج حاصل از پایان‌نامه/ رساله نیز منتشر می‌شود نیز باید نام دانشگاه درج شود.

ماده ۳- انتشار کتاب، نرم افزار و یا آثار ویژه (اثری هنری مانند فیلم، عکس، نقاشی و نمایشنامه) حاصل از نتایج پایان‌نامه/ رساله و تمامی طرح‌های تحقیقاتی کلیه واحدهای دانشگاه ام از دانشکده ها، مراکز تحقیقاتی، پژوهشکده ها، پارک علم و فناوری و دیگر واحدها باید با مجوز کتبی صادره از معاونت پژوهشی دانشگاه و براساس آئین‌نامه های مصوب انجام شود.

ماده ۴- ثبت اختراع و تدوین دانش فنی و یا ارائه یافته ها در جشنواره‌های ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی که حاصل نتایج مستخرج از پایان‌نامه/ رساله و تمامی طرح‌های تحقیقاتی دانشگاه باید با هماهنگی استاد راهنما یا مجری طرح از طریق معاونت پژوهشی دانشگاه انجام گیرد.

ماده ۵- این آیین‌نامه در ۵ ماده و یک تبصره در تاریخ ۸۷/۴/۱۶ در شورای پژوهشی و در تاریخ ۸۷/۴/۲۳ در هیأت رئیسه دانشگاه به تایید رسید و در جلسه مورخ ۸۷/۷/۱۵ شورای دانشگاه به تصویب رسیده و از تاریخ تصویب در شورای دانشگاه لازم‌الاجرا است.

اینجانب جلال احمدی دانشجوی رشته فلسفه ورودی سال تحصیلی ۱۳۹۰ مقطع اسفند دانشکده علوم پایه متعهد می شوم کلیه نکات مندرج در آئین‌نامه حق مالکیت مادی و معنوی در مورد نتایج پژوهش‌های علمی دانشگاه تربیت مدرس را در انتشار یافته‌های علمی مستخرج از پایان‌نامه / رساله تحصیلی خود رعایت نمایم. در صورت تخلف از مفاد آئین‌نامه فوق‌الاشعار به دانشگاه وکالت و نمایندگی می‌دهم که از طرف اینجانب نسبت به لغو امتیاز اختراع بنام بنده و یا هر گونه امتیاز دیگر و تغییر آن به نام دانشگاه اقدام نماید. ضمناً نسبت به جبران فوری ضرر و زیان حاصله بر اساس برآورد دانشگاه اقدام خواهم نمود و بدینوسیله حق هر گونه اعتراض را از خود سلب نمودم.

امضاء: جلال احمدی

تاریخ: ۹۴/۹/۲۵

آیین نامه چاپ پایان نامه های دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس

نظر به اینکه چاپ و انتشار پایان نامه های تحصیلی دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس، مبین بخشی از فعالیت های علمی-پژوهشی دانشگاه است بنابراین به منظور آگاهی و رعایت حقوق دانشگاه، دانش آموختگان این دانشگاه نسبت به رعایت موارد ذیل متعهد می شوند:

ماده ۱- در صورت اقدام به چاپ پایان نامه خود، مراتب را قبلاً به طور کتبی به «دفتر نشر آثار علمی» دانشگاه اطلاع دهد.

ماده ۲- در صفحه سوم کتاب (پس از برگ شناسنامه) عبارت ذیل را چاپ کند:

«کتاب حاضر، حاصل پایان نامه کارشناسی ارشد نگارنده در رشته فلسفه (گرایش منطق) است که در سال ۱۳۹۲ در دانشکده علوم انسانی دانشگاه تربیت مدرس به راهنمایی جناب آقای دکتر لطفاله نبوی و مشاوره جناب آقای دکتر داود حسینی از آن دفاع شده است.»

ماده ۳- به منظور جبران بخشی از هزینه های انتشارات دانشگاه، تعداد یک درصد شمارگان کتاب (در هر توبت چاپ) را به «دفتر نشر آثار علمی» دانشگاه اهدا کند. دانشگاه می تواند مازاد نیاز خود را به نفع مرکز نشر در معرض فروش قرار دهد.

ماده ۴- در صورت عدم رعایت ماده ۳، ۵۰٪ بهای شمارگان چاپ شده را به عنوان خسارت به دانشگاه تربیت مدرس، تأديه کند.

ماده ۵- دانشجو تعهد و قبول می کند در صورت خودداری از پرداخت بهای خسارت، دانشگاه می تواند خسارت مذکور را از طریق مراجع قضایی مطالبه و وصول کند؛ به علاوه به دانشگاه حق می دهد به منظور استیفای حقوق خود، از طریق دادگاه، معادل وجه مذکور در ماده ۴ را از محل توقیف کتاب های عرضه شده نگارنده برای فروش، تأمین نماید.

ماده ۶- این جانب جمال کدخدایور دانشجوی رشته فلسفه مقطع کارشناسی ارشد تعهد فوق و ضمانت اجرایی آن را قبول کرده، به آن ملتزم می شوم.

نام و نام خانوادگی: جمال کدخدایور

* تاریخ و امضا: ۹۲/۹/۳۰

دانشکده‌ی علوم انسانی

پایان‌نامه‌ی دوره کارشناسی ارشد فلسفه- منطق

تحلیل وجود محمولی در منطق آزاد

جمال کدخدایپور

استاد راهنما:

دکتر لطف‌الله نبوی

استاد مشاور:

دکتر داود حسینی

پاییز ۱۳۹۲

تشکر و قدردانی

از لطف خداوند متعال که بنده‌نوازی را به اکمال رساند؛

از دلسوزی دکتر نبوی که معلم و راهنمای دلسوز ما در طول تحصیل و این پایان‌نامه بودند؛

از صمیمیت و قدرت علمی دکتر حسینی که تأثیرگذارترین شخصیت در این دوران در من بودند؛

از متانت و سعه‌صدر دکتر حجتی که آداب گفتگو و اندیشیدن را عملاً به ما آموختند؛

از همراهی همسر که با سختی، این دوران پر فراز و نشیب را باهم گذراندیم؛

از حمایت‌های همه اعضای خانواده که جوهره علم دوستی را بروز دادند.

چکیده

درحالی‌که به لحاظ شهودی و عرفی جمله‌ای مثل «رخش وجود ندارد» به وضوح صادق است اما طراحی سیستمی منطقی که بتواند با موضوع قرار دادن رخس و محمول قرار دادن وجود، این جمله را تحلیل کند، تبدیل به یکی از مسائل پیچیده‌ی منطقی و فلسفی گشته است. این پایان‌نامه در میان گستره‌ی نظریات پیرامون وجود محمولی، دامنه‌ی کاری خود را به تحلیل‌های سازگار با منطق آزاد محدود کرده است.

ابتدا نظریه راسل در تحلیل وجود محمولی - که با سیستم منطقی خود در مقام استدلال برای انکار وجود به عنوان ویژگی افراد پیشتاز است - مطرح می‌شود. بعد از نقد راسل، منطق آزاد و سمنتیکهای منطق آزاد مطرح می‌شوند. سپس به خاطر ظرفیتهایی که منطق آزاد ایجاد می‌کند و موجب ورود سمنتیکهای دو بخشی یا ماینونگی به منطق می‌شود، ماینونگ گراییی نیز مطرح می‌شود. در پایان نسخه‌های اصلاح شده پارسونز و زالتا از ماینونگ گراییی تشریح می‌شود.

کلمات کلیدی: وجود محمولی، منطق آزاد، ماینونگ گراییی، اصل شمول خام

فهرست

۱. مقدمه و کلیات طرح تحقیق..... ۲
۱. ۱. تعریف مسئله، اهداف و سؤالات تحقیق..... ۲
۱. ۲. تاریخچه..... ۳
۱. ۳. فرضیه‌ها..... ۷
۱. ۴. مواد و روش انجام تحقیق..... ۹
۱. ۵. جنبه جدید بودن و نوآوری..... ۹
۲. نظریه راسل و منطق آزاد..... ۱۱
۲. ۱. دلایل انکار وجود به عنوان ویژگی افراد..... ۱۱
۲. ۱. ۱. وجود مفهوماً مقدم بر حمل است..... ۱۲
۲. ۱. ۲. پدید آمدن هویت‌های غیرموجود در خارج..... ۱۳
۲. ۲. راه حل راسل برای تحلیل جمله‌های با محمول وجود..... ۱۳
۲. ۲. ۱. تحلیل جملات وجودی کلی..... ۱۴
۲. ۲. ۲. تحلیل جملات وجودی جزئی..... ۱۴
۲. ۳. نقد و بررسی نظریه راسل..... ۱۸
۲. ۳. ۱. استدلال سمنتیکی..... ۱۸
۲. ۳. ۲. پاسخ به استدلال سمنتیکی: معرفی نسخه دوم توصیف گرایبی..... ۱۹
۲. ۳. ۳. استدلال موجهاتی..... ۲۰

- ۲۰ ۲. ۳. ۴. پاسخ به استدلال موجهاتی: معرفی نسخه سوم توصیف گرایی
- ۲۱ ۲. ۳. ۵. نقد نسخه سوم توصیف گرایی
- ۲۳ ۲. ۴. نقد لمبرت به رویکرد راسل از طریق معرفی منطق آزاد
- ۲۴ ۲. ۴. ۱. مبانی منطق آزاد
- ۳۵ ۲. ۴. ۲. سمنتیک منطق آزاد
- ۵۱ ۳. ماینونگ گرایی و منطق آزاد
- ۵۲ ۳. ۱. معرفی دیدگاه ماینونگ و صورت‌بندی آن
- ۵۲ ۳. ۱. ۱. استدلال تحلیلی ماینونگ در اثبات تقرر و تحقق اشیاء ناموجود
- ۵۳ ۳. ۱. ۲. انگیزه ماینونگ در پذیرش اعیان ناموجود
- ۵۴ ۳. ۱. ۳. صورت‌بندی نظریه ماینونگ
- ۵۷ ۳. ۲. نقدهای وارده بر نظریه ماینونگ
- ۵۷ ۳. ۲. ۱. نقد اول: اشیاء ناتمام
- ۵۹ ۳. ۲. ۲. نقد دوم: ویژگی‌های متناقض
- ۶۰ ۳. ۲. ۳. نقد سوم: اشکال راسل
- ۶۱ ۳. ۳. راهبردهای اصلاح اصل شمول خام
- ۶۱ ۳. ۳. ۱. راهبرد پارسونز در اصلاح اصل شمول خام
- ۶۳ ۳. ۳. ۲. راهبرد زالتا در اصلاح اصل شمول خام
- ۸۷ ۳. ۴. نسبت میان ماینونگ گرایی و منطق آزاد
- ۸۹ جمع‌بندی و نگاهی به آینده

فصل اول

مقدمه و کلیات طرح تحقیق

۱.۱. تعریف مسئله، اهداف و سؤالات تحقیق

مسئله‌ی وجود، سؤالات عمیق و مهمی را در متافیزیک، فلسفه زبان، فلسفه منطق و منطق فلسفی ایجاد کرده است و در واقع بررسی جامع مسئله وجود، متوقف بر توجه به بین‌رشته‌ای بودن آن است. با توجه به اینکه پایان‌نامه برای گرایش منطق فلسفی است، اگر با نگاه منطق فلسفی بخواهیم به تحلیل وجود معمولی بپردازیم، بسیاری از موضوعات و مسائل را می‌توان ذیل این دو سؤال سامان داد:

۱. آیا وجود ویژگی^۱ افراد^۲ است؟

۲. با فرض وجود به عنوان ویژگی افراد، آیا افرادی هستند که این ویژگی را ندارند؟

لازم به ذکر است که فرد و ویژگی که در سؤالات بالا مطرح شدند، از اصطلاحات متافیزیکی هستند و حال این سؤال مطرح است که چرا این پایان‌نامه که صبغه منطقی دارد، از اصطلاحات متافیزیکی برای حل مسئله خود بهره می‌جوید؟ در پاسخ باید گفت که معادل اصطلاحات متافیزیکی فرد و

¹ property

² individuals

ویژگی، به ترتیب می‌توان اصطلاحات منطقی نام^۱ و محمول^۲ را قرارداد. یعنی معادل فرد متافیزیکی، نام منطقی و معادل ویژگی متافیزیکی، محمول منطقی قرار دارد. حال از آنجا که هدف ما استفاده از ظرفیت‌های منطق فلسفی، برای تحلیل و صورت‌بندی مسئله‌ی متافیزیکی وجود محمولی است، با نگاه منطقی در متافیزیک و عالم خارج مشغول کاوش مفهومی و شهودی می‌شویم. همان پدیده و روش علمی‌ای که شاید بتوان آن را متافیزیک تحلیلی نامید.

۲.۱. تاریخچه

می‌توان ردپای این بحث را که آیا وجود ویژگی است، در سنت فلسفه یافت. جایی که بین ارسطو و پیروان قرون وسطایی او درباره ماهیت^۳ و وجود^۴ اختلاف نظر وجود داشت. برای توضیح این اختلاف برخی مقدمات و پیش‌زمینه‌ها باید ذکر شود.

بعضی از ویژگی‌های شیء امکانی^۵ هستند یعنی ممکن است شیء فاقد آن‌ها باشد. مثلاً من اکنون در حال نوشتن هستم اما ممکن بود برای پیاده روی بیرون بودم. بنابراین کار کردن روی پایان‌نامه در حال حاضر یکی از ویژگی‌های امکانی من است. نقطه مقابل ویژگی‌های امکانی، ویژگی‌های ضروری^۶ قرار دارند. مثلاً من ضرورتاً انسان هستم یعنی غیرممکن است که من غیر انسان باشم. همه

¹ term

² predicate

³ Essence

⁴ Existence

⁵ contingent

⁶ necessary

ویژگی‌های امکانی عرضی^۱ هستند و همه ویژگیهای ماهوی یا ذاتی ضروری هستند اگر چه بر طبق دیدگاه ارسطوئیان بعضی از ویژگی‌های ضروری عرضی هستند.

ویژگی‌های ماهوی (ذاتی) شیء از حمل‌کننده آن ویژگی جداشدنی نیستند نه فقط به خاطر اینکه شیء ضرورتاً آن ویژگی را دارد بلکه در یک معنای عمیق‌تر: هر گزارش کافی درباره اینکه شیء چیست حاوی آن ویژگی باشد؛ به عبارت دیگر آن‌ها بخشی از هر تعریف کافی از شیء یا پاسخ به پرسش «آن چیست؟»^۲ هستند.

من ذاتاً بشر هستم و اگر علاوه بر ماهیت‌های عمومی قائل به ماهیت‌های فردی هم باشیم، ماهیتاً فردی که من در واقع هستم، هستم. من ضرورتاً اینهمان با چیزی هستم و ضرورتاً به گونه‌ای هستم که $۲+۲=۴$ ، اما این ویژگی‌ها: اینهمان با چیزی بودن و به گونه‌ای بودن که $۲+۲=۴$ جزء اعراض من هستند چرا که بخشی از توصیف کافی از آنچه من هستم و آنچه مرا از دیگران متمایز می‌کند، نیست. درحالی‌که تمایز میان ویژگی‌های ضروری و ویژگی‌های ماهوی محل بحث است، شکی نیست که ارسطو قائل به این دیدگاه بوده است، همان‌گونه بسیاری از پیروان قرون وسطایی او اذعان کرده‌اند. ارسطو معتقد است که وجود چیزی فراتر از ماهیت را دارا نیست؛ بین چیستی شیء و هستی آن فاصله‌ای نیست. (Nelson, 2012)

درست در نقطه مقابل، توماس آکوئیناس، بین ماهیت شیء و وجود آن تمایز قائل شده است. از نظر او، انسان می‌تواند درباره اینکه یک مرد یا یک سیمرغ چیست، بدون دانستن اینکه وجود دارد یا نه، فهم و ادراکی داشته باشد. بنابراین وجود، چیزی علاوه بر ماهیت است. به طور خلاصه، آکوئیناس مدعی است که وجود از آنجا که بخشی از ماهیت‌های شیء نیست، یک ویژگی مجزاست و بنابراین

¹ accident

² What is it

اشیاء به طور کاملاً مستقل از وجودشان، می‌توانند مورد اندیشه قرار بگیرند یا درک شوند. (Nelson,)

(2012)

سلسله متمایز و طولانی‌ای از فلاسفه مشتمل بر دیوید هیوم، امانوئل کانت، گوتلوب فرگه و برتراند راسل، مانند ارسطو وجود را ویژگی افراد نمی‌دانند گرچه جنبه‌های دیگر دیدگاه ارسطو را هم رد کرده‌اند. هیوم (در *A Treatise of Human Nature 1.2.6*) بیان می‌کند که وجود تأثیر^۱ مجزایی از تأثیر شیء ندارد و این تأثیر هم در نهایت مجموعه‌ای از کیفیت‌هاست. و از آنجا که منشأ تمام تصورات^۲ محتوا دار ما تأثرات هستند، هیوم نتیجه می‌گیرد که وجود ویژگی متمایزی برای شیء نیست.

نقد کانت درباره برهان‌های هستی‌شناسانه^۳ برای وجود خدا، بر پایه‌ی نقد او بر احتساب وجود به عنوان ویژگی یک شیء است. بعضی از طرفداران برهان‌های هستی‌شناسانه مانند آنسلم مدعی هستند که مفهوم خدا به عنوان هویتی با همه کمالات یا هستی‌ای که بزرگ‌تر از او را نمی‌توان فهم کرد، وجود خدا را اثبات می‌کند چرا که وجود خودش یک کمال است و هستی‌ای که وجود دارد از هستی-ای که وجود ندارد، کامل‌تر است. پس خدا که کامل‌ترین هستی است، قطعاً کمال وجود را هم داراست. اما کانت مدعی است که وجود یک ویژگی نیست:

"بنابراین هنگامی که من درباره شیئی می‌اندیشم، این اندیشیدن از طریق محمول‌هایی است که بر شیء حمل می‌کنم، تا اینکه شیء کاملاً معین شود. حال با صحبت درباره اینکه شیء وجود دارد، ذره-ای به شیء افزوده نمی‌شود. چرا که در غیر این صورت آنچه که موجود است در خارج با آنچه مفهوماً در ذهن من است، متفاوت خواهد بود. حتی فراتر از این، من نمی‌توانم بگویم که شیئی که در ذهن من است، وجود دارد." (Kant, Critique of Pure Reason, A600/B628)

¹ impression

² ideas

³ Ontological argument

در واقع از آنجا که کانت نقش محمول‌ها را تعیین‌بخشی به شیء می‌داند و وجود به عنوان یک محمول، به یک شیء معین شده چیزی اضافه نمی‌کند، کانت آن را محمول نمی‌داند.

فرگه و راسل قائل‌اند که وجود ویژگی افراد نیست بلکه یک ویژگی مرتبه دوم است: ویژگی مفاهیم^۱ برای فرگه و توابع گزاره‌ای^۲ برای راسل. مثلاً «دایناسورها وجود ندارد» بدین معناست که «ویژگی دایناسور بودن نمونه‌ای ندارد» یا «رخش وجود ندارد» بدین معناست که «ویژگی‌ای - مثلاً اسب رستم بودن یا رخشیدن» نمونه‌ای ندارد.

این دیدگاه که وجود ویژگی افراد نیست در ابتدای قرن بیستم تبدیل به دیدگاه غالب شد. درحالی - که دلایل ارسطو، هیوم و کانت برای اثبات این مطلب عده‌ای را قانع کرده بود، مهم‌ترین دلیل برای اثبات این مطلب توسط راسل ارائه شده بود. راسل مدعی بود اگر وجود را به عنوان یک ویژگی مرتبه اول در نظر بگیریم، دو نتیجه و التزام نامطلوب به دنبال دارد:

۱. اشیائی تولید می‌شوند که هستند اما وجود ندارد،

۲. بین هستی^۳ و وجود^۴ تمایز به وجود می‌آید.

لذا برای اجتناب از این دو نتیجه راسل مدعی بود که وجود یک ویژگی مرتبه اول نیست.

اما این تز که اشیائی هستند که وجود ندارند توسط فیلسوف اتریشی آلکسیس ماینونگ^۵ ارائه شده است. از نظر او وجود یک ویژگی اصیل برای افراد است اما همه افراد این ویژگی را ندارند. درحالی‌که انگیزه‌های زیادی برای گرایش به ماینونگ وجود دارد، انگیزه‌ی اصلی برای گرایش به ماینونگ، مسئله

¹ concepts

² Propositional functions

³ being

⁴ existing

⁵ Alexius Meinong

جملات سالبه وجودی مفرد¹ است. در مورد جملات شهوداً صادق که عدم وجود یک شیء را تصدیق می‌کنند مانند جمله «رخش وجود ندارد»، صدق آن‌ها در گرو این است که موضوع به هویتی ارجاع کند که عدم وجود را هم بتوان بر آن حمل کرد. آنگاه در این صورت، طبیعتاً اشیائی هستند - مصداق نام‌های خاص - که وجود ندارند. بر خلاف ماینونگ، فرگه و راسل مدعی بودند که در این عبارتها، نام‌های خاص واقعی و اصیل نیستند و همه جملات سالبه وجودی یک فرم واحد دارند و نمونه نداشتن ویژگی‌ای را تصدیق می‌کنند. اگر برای مثال ویژگی را با P نشان دهیم، این فرم واحد جملات سالبه وجودی را از نظر فرگه و راسل به صورت زیر می‌توان بیان کرد:

$$\sim(\exists x)Px$$

۳.۱. فرضیه‌ها

برای بیان فرضیات تحقیق که اینک باید آن‌ها را نتایج تحقیق نامید، نگارنده ترجیح می‌دهد ساختار پایان نامه را نیز مرور کند.

در مجموع پاسخ به این دو پرسش اصلی مطرح شده پایان‌نامه، نظریات مطرح در باب تحلیل وجود محمولی را به سه دسته تقسیم می‌کند:

۱. دسته اول وجود را ویژگی افراد نمی‌دانند. هیوم، کانت، فرگه و راسل به تبعیت از ارسطو در

این دسته قرار می‌گیرند.

۲. دسته دوم وجود را ویژگی افراد می‌دانند اما قائل‌اند که وجود یک ویژگی فراگیر برای افراد

نیست. یعنی نام‌های خاصی هستند که این ویژگی را ندارند. ماینونگ در این دسته قرار

می‌گیرد.

¹ Negative singular existentials

۳. دسته سوم وجود را یک ویژگی عام و فراگیر برای همه افراد می‌داند. یعنی بر خلاف دیدگاه ماینونگ گرایان که وجود را یک ویژگی فراگیر برای افراد نمی‌دانستند و قائل بودند نام‌های خاصی هستند که این ویژگی را ندارند، این دسته قائل‌اند که وجود یک ویژگی عام و فراگیر برای همه افراد است. فیلسوفانی مانند ویلیامسون در این دسته قرار می‌گیرند.

با توجه به اینکه در این پایان‌نامه، منطق آزاد محوریت قرار گرفته است و قرار است در این دسته‌بندی‌های سه‌گانه تنها آن نظریاتی که در محدوده‌ی منطق آزاد- به معنای وسیع آن- قرار می‌گیرند، ذکر شوند. بنابراین ساختار پایان‌نامه و چینش فصل‌ها به این ترتیب خواهند بود:

در فصل دوم دیدگاه راسل- که در دسته اول اشاره‌شده قرار می‌گیرد- به دو دلیل ذکر می‌شود:

۱. منطق آزاد نه تنها به لحاظ تاریخی بعد از کارهای راسل خصوصاً نظریه توصیفات خاص او شکل می‌گیرد، بلکه همان طور که در آثار پیشروان منطق آزاد مانند لمبرت مشخص است، منطق آزاد ناظر به کارهای راسل و با یک نگاه انتقادی به نظریات او شکل می‌گیرد. به عنوان مثال لمبرت در اثر ۱۹۶۷ خود: منطق آزاد و مفهوم وجود، در مقام ارائه منابع انگیزشی تأسیس منطق آزاد، نظریه توصیفات خاص راسل را نقد می‌کند.

۲. راسل یکی از افرادی است که به ماینونگ و ماینونگ‌گرایی نقد وارد کرده است و در آثار زیادی از خودش به نقد و بررسی ماینونگ‌گرایی می‌پردازد.

بنابراین برای فهم بهتر منطق آزاد و ماینونگ‌گرایی (فصل سوم) لازم به نظر می‌رسد که با نظریه راسل آشنا باشیم.

در این فصل بعد از بیان دلایل راسل برای انکار وجود به عنوان ویژگی افراد، راه حل راسل برای تحلیل جمله‌های با محمول وجود ارائه خواهد شد. سپس به نقد و بررسی نظریه راسل می‌پردازیم.

یکی از نقدهای بنیادی وارده بر نظریه راسل، نقد بنیادی منطق آزاد به شیوه اندیشیدن راسل و منطق کلاسیک اوست.

در ادامه این فصل مبانی منطق آزاد و سمنتیک این منطق به همراه پاره‌ای تبعات فلسفی آن‌ها ارائه می‌شود.

در فصل سوم ماینونگ‌گرایی که یکی از تحلیل‌های کاملاً سازگار با منطق آزاد است ارائه می‌شود. در این فصل بعد از معرفی دیدگاه ماینونگ و صورت‌بندی آن، نقدهای وارده بر نظریه ماینونگ ارائه و تشریح می‌شود. آنگاه راهبردهای اصلی اصلاح نظریه ماینونگ که در واقع نظریه‌های جدید حوزه ماینونگ‌گرایی هستند، تشریح می‌گردد. در میان این راهبردها، راهبرد زالتا از آنجا که کتاب زالتا در دسترس بود، به صورت مبسوط‌تر و به همراه ارائه سیستم نظریه او تشریح می‌گردد.

در فصل آخر به جمع‌بندی دیدگاه‌های ارائه شده خواهیم پرداخت.

۴.۱. مواد و روش انجام تحقیق

روش تحقیق، تحلیلی توصیفی با تکیه بر روش تحلیل منطقی و در برخی مواضع روش اصل موضوعی است؛ به این بیان که پس از جمع‌آوری آراء مختلف سازگار با منطق آزاد در تحلیل وجود محمولی، به مقایسه آنها پرداخته و ضمن نقد منطقی آراء و کمک گرفتن از انواع استدلال‌های منطقی بخصوص استدلال‌های قیاسی، آنها را به شیوه اصل موضوعی و تحلیل منطقی ارزیابی می‌کنیم.

۵.۱. جنبه جدید بودن و نوآوری

در بین آثار فارسی، بجز پاره‌ای از پایان‌نامه‌ها که بصورت جزئی به بحث محمول وجود پرداخته‌اند، موردی که بصورت مجزی و مستوفی بحث وجود محمولی در منطق جدید و آزاد را مورد بررسی قرار داده باشد، وجود ندارد.

فصل دوم

نظریه راسل و منطق آزاد